



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry ve věci

žalobce: X, narozený X
 bytem X
proti
žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**
 sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 00 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2024,
č. j. MZDR 7793/2023-2/PRO

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabývá posouzením odpovědnosti za přestupek spočívající v porušení povinnosti použít ochranný prostředek dýchacích cest ve vnitřním prostoru budovy v době pandemie covid-19. Tato povinnost byla mimo jiné stanovena mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví právě v souvislosti s onemocněním covid-19.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

I. Shrnutí stavu věci ve správním řízení

2. Rozhodnutím Krajské hygienické stanice Pardubického kraje (dále „*prvostupňový orgán*“) ze dne 15. 2. 2023, č. j. KHSPA 02868/2023/OS-Pce (dále „*prvostupňové rozhodnutí*“) byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 92n odst. 1 písm. b) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále „*ZoOVZ*“). Uvedeného přestupku se dopustil tím, že dne 19. 8. 2021 v době od 10:45 do 11:05 hodin úmyslně nesplnil povinnost uloženou mu bodem 2 opatření Ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN ze dne 30. 7. 2021 (dále také jen „*mimořádné opatření*“), neboť se pohyboval ve vnitřním prostoru budovy Úřadu práce ve Vysokém Mýtě bez stanoveného ochranného prostředku dýchacích cest (nos, ústa). Za uvedený přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady správního řízení. Ze správního spisu se nadto též podává, že šlo o opakované jednání žalobce.
3. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný prvostupňové rozhodnutí na základě odvolání žalobce změnil, a to v části týkající se výroku o správním trestu (změnil zákonné ustanovení, dle kterého byl správní trest uložen a doplnil obecná ustanovení, dle kterých se správní trest ukládá). Ve zbytku žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
4. S rozhodnutím žalovaného žalobce nesouhlasil.

II. Žaloba a její obsah

5. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“). V žalobě se domáhal zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí a dále uložení povinnosti žalovanému uhradit žalobci finanční odškodnění ve výši 17 000 Kč.
6. V žalobě zejména namítal, že nikdo neměl povinnost zakrývat si dýchací cesty pro nedostatek pravomoci Ministerstva zdravotnictví vydat mimořádné opatření. Mimořádné opatření je dle žalobce protiprávní pro jeho rozpor s čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky, resp. čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále „*Listina*“), neboť s ohledem na dělbu moci nemůže zákonodárce delegovat na moc výkonnou uložení primárních povinností. Základní lidská práva nelze omezit podzákonným mimořádným rozhodnutím, které navíc bylo ve více než 40 případech Nejvyšším správním soudem pro nezákonnost zrušeno. Ministerstvo zdravotnictví opřelo vydání mimořádného opatření o ustanovení § 80 odst. 1 písm. g) ZoOVZ, které váže právo nařizovat mimořádná opatření na epidemii a nebezpečí jejího vzniku. V rozhodnou dobu však na území České republiky stav epidemie (pandemie) ani nouzový stav podle platné legislativy vyhlášen nebyl. Stav pandemie vyhlášený WHO je právně irelevantní, nemá pro Českou republiku žádnou právní závaznost.
7. Žalobce dále tvrdil, že byl neoprávněně postižen za spáchání přestupku, neboť celý konstrukt epidemie či pandemie byl lichý. Dosud nebyl izolovaný žádný vir, který měl údajnou nemoc způsobit. K tomu odkazoval na dokument nazvaný „dopis Dr. Lanky vědcům“ potvrzující, že konstrukt viru je vědecký podvod a na dokument CDC 2019-Novel Coronavirus (2019-nCoV) Real-Time RT-PCR Diagnostic Panel. Závěr žalovaného, že existence viru a infekčnost jsou notorií, kterou není třeba dokazovat, odporuje základním vědeckým premisám, kde základem vědy je neustálé pochybování. Dále nebyla prokázána příčinná souvislost mezi úmrtím lidí v letech 2020 až 2022 a údajným virem Shodu s prvopisem potvrzuje X.

covid-19. Příčiny úmrtí stanovované na základě PCR testů byly zcela proti medicínským zásadám „lege artis“. Rovněž nebylo žádným vědeckým průzkumem hodnověrně prokázáno, že tzv. virová onemocnění jsou infekční, tedy jejich přenositelnost z jedné osoby na druhou. Uvedené námitky žalobce obsažené v jeho vyjádření v řízení o přestupku nebyly vůbec vypořádány.

8. Žalobce dále poukazoval na škodlivost zakrývání dýchacích cest pro lidské zdraví prokázané následnými vědeckými výzkumy a studiemi, na neúčinnost zakrývání dýchacích cest jako ochrany před tzv. respiračními nemocemi a na upuštění od dodržování veškerých opatření od 25. 2. 2022.
9. V závěru žaloby žalobce uváděl, že nebyla naplněna formální stránka daného přestupku (s odkazem na předchozí část žaloby) ani materiální stránka v době rozhodování, a to s odkazem na nijak zvláštní výjimečnost úmrtnosti (řádově v desetinách procenta) proti masivním a proti lidským právům zavedeným opatřením, nijak extrémní infekčnosti (přenositelnosti) a provedeným studiím o škodlivosti zakrývání dýchacích cest.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření poukázal na obsahovou podobnost žalobních a odvolacích námitek a odkázal na argumentaci obsaženou v napadeném i prvostupňovém rozhodnutí. Uvedl, že čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod umožňuje, aby zákony obsahovaly tzv. blanketní normy. Mimořádné opatření bylo vydáno za základě § 80 odst. 1 písm. g) ZoOVZ postupem dle § 69 odst. 1 písm. i) téhož zákona. Povinnost žalobce řídit se mimořádným opatřením, které nebylo zrušeno, vyplývá z § 69 odst. 2 ZoOVZ. Žalobní námitky většinou nesouvisí s předmětem řízení. Existence onemocnění covid-19 je notorií, stejně jako skutečnost, že na uvedené onemocnění zemřelo v České republice cca 40 000 lidí. Stav epidemie onemocnění covid-19 byl vyhlášen WHO dne 30. 1. 2020, dne 11. 3. 2020 prohlásila WHO šíření uvedeného onemocnění za pandemii. Covid-19 jako virové onemocnění je ze své povahy infekční, což je obecně uznávaný a z drtivé většiny nezpochybňovaný fakt. Izolace viru je pro posouzení věci irelevantní.
11. Ohledně naplnění materiální stránky odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Předmětný přestupek je přestupkem ohrožovacím. Pro naplnění skutkové podstaty postačuje pouhé případné riziko ohrožení zdraví dalších osob případným přenosem onemocnění covid-19. Zdůraznil, že žalobce svým jednáním ohrozil zdraví pracovníků úřadu práce, zasahujících strážníků městské policie a dalších přítomných osob.
12. K návrhu žalobce na zaplacení částky 17 000 Kč jako finančního odškodnění uvedl, že uvedený nárok není předmětem soudního řízení správního. Závěrem navrhl zamítnutí žaloby.

V. Jednání soudu

13. Soud ve věci konal ústní jednání, při němž účastníci v podstatě setrvali na svých tvrzeních.
14. Žalobce zdůraznil, že ministerstvo nemělo k vydání opatření zákonnou oporu, v dotčeném období nebyl vyhlášen nouzový stav ani stav epidemie. I pokud by tomu tak bylo uvedl, že v jeho případě nebyla naplněna jak formální, tak materiální stránka přestupku.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

15. Žalovaný odkázal na písemné vyjádření k žalobě a podotkl, že převážná část žalobní argumentace se míjí s podstatou přestupkového řízení. K tomu též zdůraznil, že vyhlášení opatření nebylo vázáno na nouzový stav. Odmítl tvrzení, že u předmětného ohrožovacího přestupku nebyla naplněna formální či materiální stránka. Nedošlo k promlčení přestupku.
16. Dokazování soud neprováděl. Zjištěný skutkový stav nebyl předmětem sporu stran.

VI. Přezkum věci soudem

17. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodnutí správních orgánů vydaná v prvním a druhém stupni správního řízení posuzoval jako jeden celek.
18. Žaloba není důvodná.

VI.a. Přezkum věci – obecná východiska

19. Dle § 92n odst. 1 písm. b) ZoOVZ *fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost uloženou mimořádným opatřením vydaným podle § 80 odst. 1 písm. g) nebo podle § 82 odst. 2 písm. m) k ochraně zdraví fyzických osob při epidemii, nebezpečí jejího vzniku, živelné pohromě nebo jiné mimořádné události.*
20. Dle § 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ, ve znění účinném do 30. 9. 2023, *mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku jsou zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.*
21. Dle § 80 odst. 1 písm. g) ZoOVZ, ve znění účinném do 31. 12. 2022, *Ministerstvo zdravotnictví k ochraně a podpoře veřejného zdraví nařizuje mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních či z porušení jakosti podezřelých vod, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, pokud mají být provedena celostátně nebo na území několika krajů, a rozhoduje o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu.*
22. Podle bodu 2 mimořádného opatření ze dne 30. 7. 2021: *„Všem osobám se s účinností ode dne 31. července 2021 od 00:00 hod. do odvolání tohoto mimořádného opatření zakazuje pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa), kterým je respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek), včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95), zdravotnická obličejová maska nebo obdobný prostředek naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek) normy ČSN EN 14683+AC, které brání šíření kapének, ve všech ostatních v bodu 1 neuvedených vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj), kde dochází na stejném místě a ve stejný čas k přítomnosti alespoň 2 osob vzdálených od sebe méně než 1,5 metru, nejedná-li se výlučně o členy domácnosti.“*
23. V dané věci bylo napadené i prvostupňové rozhodnutí vydáno na základě mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 30. 7. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-56/MIN/KAN.

24. Předmětné mimořádné opatření (ve znění mimořádného opatření ve znění mimořádného opatření odpůrce ze dne 27. 8. 2021, č. j. MZDR 15757/2020-58/MIN/KAN, které předmětné mimořádné opatření však měnilo pouze v části týkající se ochranných prostředků pro učitele, vymezení pojmu prostředky veřejné dopravy a výjimek určených pro děti) jakožto opatření obecné povahy bylo opakovaně přezkoumáno NSS a nebylo po provedení testu proporcionality pro nezákonnost zrušeno. K tomu srov. usnesení NSS ze dne 4. 11. 2021, č. j. 2 Ao 9/2021-155 a rozsudek ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157. Zákonné zmocnění k vydání mimořádného opatření Ministerstvem zdravotnictví při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku, je obsaženo ve výše zmíněném ustanovení § 80 odst. 1 písm. g) ZoOVZ. Rámec obsahu mimořádného opatření vymezuje § 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ, kdy v souladu s judikaturou NSS (k tomu srov. rozsudek ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020-63), lze zakázat nebo nařídít další určité činnosti, které jsou typově obdobné konkrétnějšímu vymezení činností uvedených v § 69 odst. 1 písm. a) až f) ZoOVZ. Předmětné mimořádné opatření konkretizovalo povinnosti vymezené přímo v zákoně.

VI.b. K obsahu žaloby

25. Zcela na úvod soud uvádí, že žalobce na jednom místě žaloby jako rozhodnutí vydané prvostupňovým orgánem označuje jiné rozhodnutí, než které bylo dle napadeného rozhodnutí žalovaným přezkoumáváno. Patrně jde o omyl žalobce, neboť je nepochybné, že v prvním stupni bylo rozhodnuto právě rozhodnutím Krajské hygienické stanice Pardubického kraje ze dne 15. 2. 2023, č. j. KHSPA 02868/2023/OS-Pce, a to vzhledem k tomu, že uvedené rozhodnutí bylo soudy žalobcem zasláno jako příloha žaloby a jako přezkoumávané rozhodnutí je označeno v napadeném rozhodnutí.
26. Dále soud uvádí, že žalobce v žalobě neuvedl konkrétní námitky týkající se skutku, tedy místa, času a způsobu spáchání přestupku. Žalobní námitky v zásadě odpovídají odvolacím námitkám, resp. námitkám uplatněným v řízení před prvostupňovým orgánem. Uvedené námitky byly žalovaným, resp. správním orgánem I. stupně dostatečně vypořádány. Proto soud v případě, že nebude mít výhrady k vypořádání námitky žalobce ze strany žalovaného, pouze odkáže na příslušnou část napadeného (prvostupňového) rozhodnutí. Smyslem soudního přezkumu totiž v souladu se zásadou hospodárnosti a ekonomie řízení není stále dokola opakovat již jednou vyřčené. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
27. Dále soud vypořádává jednotlivé žalobní námitky.

Nedostatek pravomoci Ministerstva zdravotnictví k vydání mimořádného opatření, nevyhlášení stavu epidemie (pandemie) ani nouzového stavu

28. Žalobce v žalobě namítal, že nikdo neměl povinnost zakrývat si dýchací cesty pro nedostatek pravomoci Ministerstva zdravotnictví vydat mimořádné opatření, tvrdil rozpor mimořádného opatření s čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky, resp. čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny pro nemožnost delegovat uložení primárních povinností na moc výkonnou a nemožnost omezit základní lidská práva podzákonným mimořádným rozhodnutím. Poukazoval na nevyhlášení stavu epidemie (pandemie) ani nouzového stavu v době vydání mimořádného opatření a právní irelevantnost stavu pandemie vyhlášeného WHO. Shodu s prvopisem potvrzuje X.

29. Námitky žalobce jsou nedůvodné.
30. Jak již bylo uvedeno výše, předmětné mimořádné opatření bylo vydáno na základě ustanovení § 80 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ. Ustanovení § 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ váže nařízení mimořádného opatření na epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku. Nezbytným předpokladem pro vydání mimořádného opatření je tedy dle zákona buď existence epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.
31. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157, odst. 53, který se zabýval návrhem na zrušení předmětného mimořádného opatření, a to včetně pravomoci k jeho vydání: *„Nezbytnou podmínkou uplatnění pravomoci odpůrce (pozn. soudu: žalovaného) není trvání epidemie onemocnění covid-19, a soud se proto nebude zabývat tvrzením, že epidemie není. Odpůrce totiž může svou pravomoc využít rovněž za účelem likvidace nebezpečí jejího opětovného vzniku (srov. § 2 odst. 1 pandemického zákona a § 69 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví); napadené opatření přitom výslovně odůvodňuje snahou zabránit jejímu opětovnému nástupu: minimalizací rizik vzniku významných ohnisek nákazy předejít výraznému zhoršení zatím stabilizované epidemické situace“*. V odst. 54 NSS konstatoval, že žalovaný při vydání napadeného opatření nepřekročil rozsah svých pravomocí. Námitky žalobce týkající nevyhlášení stavu epidemie (pandemie) či nouzového stavu jsou tedy nepřipadné.
32. Pro rozhodnutí ve věci je podstatné, že předmětné mimořádné opatření v době spáchání přestupku existovalo a ani později nebylo zrušeno. NSS v rozsudku ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157, po provedení testu proporcionality neshledal, že by předmětné mimořádné opatření bylo nepřiměřené.
33. ZoOVZ obsahoval zákonné zmocnění pro vydání mimořádného opatření Ministerstvem zdravotnictví (viz výše) a mimořádné opatření jakožto opatření obecné povahy konkretizovalo *zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku* [viz § 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ]. K tomu srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. III. ÚS 3204/21, bod 23, dle kterého opatření obecné povahy může pouze konkretizovat již existující povinnosti vůči druhově vymezeným adresátům na konkrétním území, nikoliv však upravovat tutéž materii zcela odlišně od právních předpisů, byť podzákonných.
34. K ukládání povinností mimořádným opatřeními Ministerstva zdravotnictví se vyjádřil NSS např. v rozsudku ze dne 26. 2. 2021, č. j. 6 As 114/2020-63. Uvedl, že: *„[143] Výčet mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku uvedený v § 69 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví je výčtem taxativním, tedy uzavřeným, konečným. Vzhledem k širokému slovnímu vymezení jeho poslední „zbytkové“ položky, je však i pro výklad jejího rozsahu nezbytné použít výkladové pravidlo eiusdem generis, tj. „stejně druhu“, které platí u demonstrativního výčtu pro posuzování jeho tzv. dalších (výslovně neuvedených) položek. Ty musí významově odpovídat položkám, které jsou ve výčtu výslovně uvedeny (srov. rozsudek ze dne 30. 8. 2011, č. j. 2 Afs 12/2011-98), a to zejména tehdy, jde-li o výčet pravomocí orgánu veřejné moci (vzhledem k principu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí ve smyslu čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny). [144] Stěžovateli tak lze podle § 69 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně veřejného zdraví přisoudit pravomoc zakázat nebo nařídit jen takové „další určité“ činnosti, které jsou typově obdobné konkrétnějšímu vymezení činností uvedených v předchozích položkách výčtu mimořádných opatření. Samozřejmě nepůjde o činnosti stejné, to by ustanovení písmene i) postrádalo smysl. Současně však nemůže jít o jakoukoliv myslitelnou lidskou činnost.*
- Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Míra obdoby musí být posuzována jak z hlediska povahy takové činnosti a jejího vztahu k účelu právní úpravy, tedy zvládnutí epidemie či jejímu předcházení (např. rizikovost těchto činností pro šíření epidemie apod.), tak ale také z hlediska intenzity zásahu stěžovatele do práv adresátů opatření vydaného podle tohoto ustanovení, zejména základních práv garantovaných ústavním pořádkem České republiky. Samozřejmě je i zde nutno zohlednit ústavní limity omezení práv formulované především čl. 4 Listiny.“

35. K žalobcem tvrzenému porušení čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod soud uvádí, že jej neshledal. Dle uvedeného článku *mohou být povinnosti ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod*. Uvedený článek však nelze vyložit tak, že by byla vyloučena bližší právní úprava nižšími normativními akty (k tomu srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 10. 1996, sp. zn. III. ÚS 105/95). V dané věci zákon [§ 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ] vymezil základní meze, tedy možnost stanovit *zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku*. Zákonem stanovený zákaz byl následně konkretizován opatřením obecné povahy, které stanovilo podmínky pohybu a pobytu osob ve vymezených vnitřních prostorách (a omezeně i ve vnějších prostorách) a ve stanovené době. Únosnost (přiměřenost) zásahu do práv jednotlivců předmětným mimořádným opatřením byla po provedení testu proporcionality zkonstatována Nejvyšším správním soudem v rozsudku NSS ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157, zejm. odst. 78, dle kterého: *„Povinnost nošení respirátoru tam, kde v důsledku kumulace osob na jednom místě a ve stejném čase hrozí zvýšené riziko šíření koronaviru, se jeví být účinným, potřebným a přiměřeným nástrojem potlačování a předcházení epidemie onemocnění covid-19. Soud při posuzování přiměřenosti neshledal žádné excesy, napadené opatření do práv navrhovatele zasahuje ještě únosným způsobem a současně stanoví výjimky, které zajišťují, aby v individuálních případech nepůsobilo nepřiměřené zásahy.“*
36. Soud shrnuje, že konkretizací zákazu obecně zakotveného v zákoně [§ 69 odst. 1 písm. i) ZoOVZ] opatřením obecné povahy nebyl porušen čl. 2 odst. 4 Ústavy, resp. čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, tedy že *každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá*. Rozpor s žalobcem uváděnou judikaturou Ústavního soudu a Nejvyššího soudu soud neshledal. V dané věci žalobce nenamítal, že rozsah zákazu není typově obdobný konkrétnějšímu vymezení činností uvedených v § 69 odst. 1 písm. a) až h) ZoVZ, proto se soud uvedeným nezabýval.
37. K tvrzení žalobce, že mimořádná opatření žalovaného byla ve více než 40 případech Nejvyšším správním soudem pro nezákonnost zrušena, soud uvádí, že nejde o skutečnost pro posouzení daného případu rozhodnou. Pro danou věc je podstatné, že mimořádné opatření, z něhož napadeného rozhodnutí vycházelo, zrušeno nebylo. Vzhledem k obsahu podání žalobce, ze kterých se podává jeho vcelku solidní orientace v tzv. „covidových“ opatřeních žalovaného, má krajský soud za nadbytečné detailněji rozvádět to, pro jaké důvody byla především časnější mimořádná opatření Nejvyšším správním soudem rušena.

Neexistence epidemie, neprokázání příčinné souvislosti mezi úmrtností lidí v letech 2020 až 2022 a údajným virem covid-19, neprokázání infekčnosti (přenositelnosti mezi osobami) virových onemocnění, neúčinnost a škodlivost zakrývání dýchacích cest

38. Žalobce v žalobce namítal protiprávnost skutkové podstaty přestupku, kterého se měl dopustit, pro neexistenci epidemie (pandemie), neboť dosud nebyl izolovaný žádný vir, který měl nemoc způsobit, dále tvrdil, že nebyla prokázána infekčnost viru a příčinná

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

souvislosti mezi úmrtností lidí v letech 2020 až 2022 a údajným virem covid-19 s poukazem na možné zneužití PCR testů.

39. Námitky žalobce nejsou na místě. Žalobní argumentací se žalobce fakticky snaží zpochybnit naplnění podmínek (předpokladů) pro vydání předmětného mimořádného opatření. Předpoklady pro jeho vydání však byly splněny (viz výše). K tomu srov. výše zmíněné usnesení NSS ze dne 4. 11. 2021, č. j. 2 Ao 9/2021-155 a rozsudek ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157.
40. K námitce žalobce týkající se zpochybnění existence epidemie a šíření viru, krajský soud odkazuje zejména na usnesení NSS ze dne 8. 7. 2021, č. j. 7 Ao 19/2021-19, odst. 15 a násl., v němž NSS shledal existenci epidemie a z toho plynoucí možnost vydávat mimořádná opatření podle § 69 ZoOVZ, a v němž sumarizoval rozhodnutí NSS rovněž konstatující existenci předmětné epidemie, resp. pandemie. Jako příklad lze uvést rozsudek NSS ze dne 6. 5. 2021, č. j. 5 Ao 1/2021-65, odst. 30 a 31, v němž NSS uvedl, že: „[p]andemie je závažný druh epidemie, obvykle představuje závažnou celosvětovou událost. Dochází při ní k velmi rychlému rozšíření onemocnění do různých částí světa. Pandemie je spojená s vysokou nemocností, nadměrnou úmrtností a narušením sociálního a ekonomického systému [...]. Nyní se právě v takové situaci nacházíme, neboť v případě onemocnění COVID-19 není pochyb, že jde o celosvětovou pandemii, i když se situace postupně zlepšuje zejména poté, co mnozí podstupují očkování proti zmíněnému onemocnění [...]“. Existence epidemie byla konstatována s odkazem na extrémně zatížená zdravotnická zařízení péčí o pacienty s nemocí COVID-19 jako obecně známou skutečností, kterou není třeba dokazovat (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 4. 2021, č. j. 8 Ao 1/2021-133, odst. 125, usnesení NSS z 8. 7. 2021, č. j. 7 Ao 19/2021-19, odst. 22). Nebezpečnost nemoci COVID-19 a její smrtnost byla NSS rovněž považována za notorietu nevyžadující dokazování (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2021, č. j. 10 Ao 1/2021-148, odst. 36).
41. K namítané neúčinnosti a zdravotní škodlivosti zakrývání dýchacích cest se vyjádřil NSS při přezkumu předmětného mimořádného opatření v již zmíněném rozsudku z 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157, odst. 62, 72 a 78, kdy s odkazem na odůvodnění předmětného mimořádného opatření dospěl k závěru, že: „[78] ...Povinnost nošení respirátoru tam, kde v důsledku kumulace osob na jednom místě a ve stejném čase brozí zvýšené riziko šíření koronaviru, se jeví být účinným, potřebným a přiměřeným nástrojem potlačování a předcházení epidemie onemocnění covid-19“. Dále NSS uvedl, že: „[72] ...Opatření ukládá nosit prostředek ochrany dýchacích cest pouze ve vymezených prostorech, fakticky tedy nikoli celé dny. Navrhovatelovy argumenty, i kdyby byly po skutkové stránce trefné, s ohledem na věcný (a z toho plynoucí i pravděpodobný časový) rozsah užívání respirátorů v běžném životě nesvědčí o natolik intenzivní typové neúnosnosti nošení respirátorů, že by byla v nepoměru s užitkem v podobě zvýšení pravděpodobnosti ochrany primární skupiny před nákazou, jak byl definován odpůrcem v odůvodnění opatření a shrnut výše. Odpůrce se v odůvodnění podrobně zabýval riziky nošení respirátorů a právě z důvodu přiměřenosti stanovil výjimku pro osoby, které nemohou mít ze závažných zdravotních důvodů nasazen respirátor, v bodě 3 písm. ee) napadeného opatření, tj. pro ty, u nichž v důsledku „respirátorové“ povinnosti brozí intenzivnější zásah do práva na ochranu zdraví; lékař v individuálním případě posoudí, zda převažují rizika plynoucí z nákazy onemocněním covid-19, nebo negativní účinky nošení respirátorů“.

42. Účinnost zakrývání dýchacích cest a jeho zdravotní rizika byly s odkazem na vědecké studie popsány v odůvodnění předmětného mimořádného opatření (k tomu srov. strany 8 a násl., 15 a 16). Pro případ závažných zdravotních důvodů mimořádné opatření stavilo výjimku z použití ochrany dýchacích cest [bod 3 písm. ee) mimořádného opatření]. V dané věci žalobce nenamítal a současně neprokazoval, že by u něho existovaly zdravotní důvody vylučující použití ochranného prostředku dýchacích cest, což by naplnění skutkové podstaty projednávaného přestupku mohlo vyloučit.
43. K uvedenému lze dále odkázat na rozsudek NSS z 4. 11. 2021, č. j. 2 Ao 9/2021-155, odst. 37, dle kterého: „*Postoj soudů nejen k existenci epidemie, jejímu vývoji ve vlnách, ale i k její závažnosti dané následky na lidských životech a zdraví, ale i na chodu celé společnosti v České republice i v celosvětovém měřítku, je zřejmý, setrvalý a navrhovateli nepochybně známý*“.
44. Protiprávnost skutkové podstaty z žalobcem tvrzených důvodů soud neshledal.
45. K tvrzení žalobce, že jeho námitky obsažené ve vyjádření učiněném v řízení o přestupku nebyly vůbec vypořádány, soud uvádí, že jí nepřisvědčil. Prvostupňový orgán reagoval na žalobcovy námitky na straně 3 násl. prvostupňového rozhodnutí, a to zejména odkazem na rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2021, č. j. 2 Ao 7/2021-157. V podrobnostech soud na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí odkazuje.

Nenaplnění formální a materiální stránky přestupku

46. Žalobce v žalobě tvrdil nenaplnění formální stránky přestupku s odkazem na obsah žaloby. Jednání, kterým se měl žalobce dopustit přestupku dle § 92n odst. 1 písm. b) ZoOVZ, stejně jako jeho podřazení pod skutkovou podstatu výše uvedeného přestupku, však žalobce nezpochybnil. Žalobní námitky se fakticky týkaly zpochybnění naplnění podmínek pro vydání předmětného mimořádného opatření a soud se k nim vyjádřil výše. Lze shrnout, že soud v kontextu žalobních námitek protizákonnost mimořádného opatření neshledal a jeho závěr je v souladu s výše zmíněnou judikaturou NSS.
47. K žalobcem tvrzenému nenaplnění materiální stránky přestupku soud uvádí, že dle § 5 zákona č. 250/2016 Sb., *je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin*. Přestupek je tedy zákonem vymezen na základě materiálně-formálního pojetí, přičemž ke vzniku odpovědnosti za přestupek je vyžadována mimo jiného společenská škodlivost činu.
48. Obecně platí, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Pokud se však k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek. K tomu srov. rozsudek NSS z 18. 8. 2022, č. j. 10 As 410/2021-37, odst. 22. V dané věci se jedná o delikt svou podstatou ohrožovací.
49. Cílem předmětného mimořádného opatření bylo snížit riziko přenosu koronaviru a ochránit právo na život a právo na ochranu zdraví zranitelných členů společnosti ohrožených pandemií onemocnění covid-19 a zajistit preventivní ochranu práv osob, které by byly kráceny na svých právech (zejm. právu na vzdělání, včasnou zdravotní péči atd.)

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

v případě zhoršení epidemiologické situace, přetížení zdravotního systému a následného zavedení intenzivnějších omezení. K tomu viz odůvodnění předmětného mimořádného opatření. Jednáním žalobce, tedy jeho pohybem bez stanovené ochrany dýchacích cest ve vnitřních prostorách budovy úřadu práce, kde se nacházely další osoby (přínejmenším strážníci městské policie, pracovníci úřadu práce atd.), jejichž přítomnost žalobce nespороval, byl výše uvedený zájem s ohledem na ohrožovací povahu přestupku, ohrožen.

50. Žalobce v daném případě netvrdil a v této souvislosti ani neprokazoval jednoznačné, konkrétní, s jeho jednáním přímo spojené výjimečné a zvláštní okolnosti, které by naplnění materiální stránky přestupku vylučovaly. Za tyto okolnosti dle soudu nelze považovat žalobcem uváděnou nikoliv zvlášť výjimečnou úmrtnost a infekčnost viru, tedy tvrzení fakticky zpochybňující předpoklady pro vydání mimořádného opatření (vypořádáno soudem výše).
51. Žalobcem tvrzená škodlivost zakrývání dýchacích cest nemá vliv na (ne)naplnění materiálního znaku přestupku, neboť nemůže snížit škodlivost jeho jednání navenek. Rovněž žalobcem tvrzená obrovská manipulace s lidmi je pro posouzení naplnění materiálního znaku přestupku irelevantní.
52. Námitky žalobce týkající se nenaplnění materiálního znaku přestupku jsou nedůvodné. Jednání žalobce bylo společensky škodlivé v době, kdy k němu došlo, a ani s ohledem na žalobcem tvrzený následný vývoj situace nedošlo k oslabení jeho škodlivosti natolik, aby nebyla materiální stránka předmětného přestupku naplněna.
53. Nad rámec shora uvedeného vypořádání námitek, které pro žalobce vyznělo jednoznačně negativně, soud doplňuje následující. Z podání žalobce a též jeho přístupu k věci samé (nejen při jednání před soudem) se totiž jeví být nepochybné, že žalobce zvolil postup nepoužívání ochranných prostředků dýchacích cest zcela záměrně. Vycházel přitom patrně z přesvědčení, že většinou, počítaje v to Vládu České republiky, přijatá omezující opatření jsou v rozporu se svobodnou vůlí jednotlivce. Ve svých vyjádřeních sporoval podstatné závěry přijaté různými kolektivními orgány (WHO, státní exekutiva) a argumentaci vystavěl s důrazem na (svůj) individuální postoj, případně označil jednotlivé zpochybňující studie a názory vybraných osob.
54. Soud v jisté základní části postoj žalobce chápe a respektuje, má rovněž za to, že svobodná vůle jednotlivce a důraz na individuální svobodu a rozhodování jednotlivců ve společnosti jsou základním stavebním prvkem demokracie. Ostatně tato teze není čímsi novým a soud v uvedeném plně souzní s názory jednoho z předních liberálních myslitelů společenských věd 20. století F. A. Hayeka (1899-1992), jenž své názory a dílo k lidském pokroku vystavěl na lidské individualitě. Svobodu jednotlivce ovšem nelze nahlížet jako neomezenou kategorii. Je na místě, aby svoboda jednání jednotlivce byla omezena tam, kde se její projevy mohou dotýkat svobody jednotlivců dalších. V tomto kontextu lze pak pro souzenou věc uzavřít, že žalobce pohybem bez ochrany dýchacích cest v uzavřených prostorách, kde se nacházeli další lidé, a to v době pandemie covid-19, nezvolil zcela vhodný způsob vyjádření svého „*protestu*“ proti legálně nastavené vůli většiny. Mohl tak zcela jistě učinit způsobem jiným, který by nevedl přínejmenším ke zneklidnění osob, které v uzavřených prostorách nařízená a snesitelná omezení mající potenciál snížit zdravotní rizika, dodržovaly.

Délka přestupkového řízení

55. Žalobce dále namítal, že je tristní, že je po téměř čtyřech letech stíhán za přestupek, a to v souvislosti s následným upuštěním od dodržování opatření, omezováním nařizování některých opatření, resp. upuštěním od jakýchkoliv opatření u migrantů z Ukrajiny po 25. 2. 2022. K tomu soud uvádí, že pro posouzení naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku je rozhodné, že v době spáchání přestupku platilo předmětné mimořádné opatření, které nebylo ani následně zrušeno. Mimořádné opatření reagovalo na specifickou epidemickou situaci v době jeho vydání (viz odůvodnění mimořádného opatření). Epidemická situace se však v průběhu času měnila a tomu odpovídala také změna (úprava) přijatých opatření. Žalobcem tvrzené skutečnosti nastalé v době po spáchání přestupku nemají na závěr o protiprávnosti jeho jednání vliv.
56. K délce přestupkového řízení soud uvádí, že trvalo nikoliv krátkou dobu, nicméně v jeho rámci nedošlo k zániku odpovědnosti za předmětný přestupek uplynutím promlčecí doby. Žalobci uložený trest nebyl jakkoli přísný a soud ani nezjistil to, že délka přestupkového řízení by pro žalobce znamenala nepřiměřenou či nadměrnou zátěž.
57. K návrhu žalobce, kterým se domáhal zaplacení částky 17 000 Kč, která má představovat náhradu materiálních a časových nákladů spojených s přestupkovým řízením, soud uvádí, že nejde o nárok, který sám o sobě spadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví. Žalobce nebyl se svým návrhem v jeho podstatě úspěšný. Požadovanou částku soud dle tvrzení žalobce považuje spíše za uplatnění náhrady nákladů.

VII. Závěr a náklady řízení

58. Ze shora vyložených důvodů má soud žalobu proti napadenému rozhodnutí za nedůvodnou. Protože v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlídnout z úřední povinnosti, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
59. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalovanému podle obsahu spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 17. září 2025

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.